

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE
KATEŘINA ROŽNOVSKÁ: NÁPLŇ PRÁCE PASTORAČNÍHO PRACOVNÍKA V HOSPICI

Autorka se rozhodla zpracovat téma, které poznala během studia sociální práce. Tentokrát jí však jde o práci pastorační. Vychází z předpokladu, který si ověřila i při návštěvách hospiců, že pastorece je, či by měla být, nepostradatelnou součástí péče o člověka v jeho poslední fázi života.

Zvolila proto základní strukturu, která danou problematiku pojednává v logických krocích: nejprve charakterizuje základní pojmy jako je pastorece či pastorační pracovník. Již zde se ukazuje nesnáze daného tématu, ale vůbec tématu pastorece v mimocírkevních strukturách, neboť evropská legislativa zná pro tento případ pouze termín „nemocniční kaplan“ (11n). V další kapitole je představena právně-organizační báze a příslušné dokumenty jsou uvedené v příloze v závěru práce. Těžisko práce spočívá v dalších čtyřech kapitolách. Věnují se pastorační z hlediska příslušného pracovníka, z hlediska pacienta (nazváno jako „spirituální potřeby“), je zařazena kapitola s tématem smrti a konečně „nástroje pastorační péče“, mezi něž autorka řadí rozhovor a modlitbu.

Při popisu práce pastoračního pracovníka se autorka nesoustřeďuje pouze na „pacienta“, ale na všechny, kdo s ním přicházejí do styku – rodina i pracovníci. Je trochu škoda, že autorka do Obsahu kvůli přehlednosti nezařadila své podrobnější členění práce. Nicméně je patrné, že vychází ze standardní teorie nemoci Kübler-Rossovové, které přebírá jak literatura pastorační, tak z oblasti hospicové péče. V oblasti specifika personálu se autorka věnuje především otázkám syndromu pomáhání a syndromu vyhoření, u pozůstalých se soustřeďuje na problematiku zármutku. Může být otázkou, proč se autorka nezabývala i otázkou vztahu hospice a církví, resp. místních církevních společenství, která jsou nezřídka jak zdrojem pracovních sil, tak vůbec iniciátory myšlenky hospicové péče.

V kapitole „Spirituaální potřeby“ autorka sice správně konstatuje, že nejde o výsadu pouze věřících (37), takže vychází z faktu, že tyto potřeby existují, ale blíže se termínem „spirituaální“ nezabývá, ačkoli se jedná o vsutku moderní, až módní termín, mající v různých tradicích a u různých autorů rozmanitou náplň. Pomáhá si nejspíš obecným termínem jako například „najít smysl vlastního života“ (37), a to v dimenzích, kterým se věnuje podrobněji: utrpení, naděje, láska a důstojnost. Proč volila právě tato témata, není blíže zdůvodněno. Právě tak může na teologické fakultě zarazit, proč dané termíny a jejich souvislosti nejsou – ve vší stručnosti – vysvětlovány pomocí biblicko-teologické a systematicko-teologické literatury, což se v zásadě týká i kapitoly tematizující smrt. Nechybí však sympatických osobních vyznání (například 39 či 41n), která sice mohou nezaujatého pozorovatele svádět k názoru, že křesťanská víra je jakousi „náplastí“ v bezradnosti, ale na druhé straně ukazují, že pastorece se neobejde bez víry zakotvené v evangeliu o ukřižovaném a vzkříšeném Kristu.

Závěrečná kapitola o základních nástrojích pastorece logicky uzavírá předchozí přípravnou část. Autorka se v oddíle o rozhovoru opírá především o osvědčené autory pastorační literatury (J.Smolík, J.Křivohlavý), v oddíle o modlitbě o A.L.Ballinga, s jehož přesvědčením o poněkud mechanické souvislosti mezi modlitbou a uzdravením autorka při všem respektu nesouhlasí. Je poněkud škoda, že autorka, ač znala prostředí i teologie, obešla pouze jedinou větou (55) pastorační význam svátosti nemocných, které by se mohla věnovat při obhajobě své práce.

Absolventská práce je psána se sympatickým osobním zaujetím, které autorku nezbavilo kritického úsudku, ale na druhé straně nelze přehlédnout, že s vybranou literaturou pracuje poněkud selektivně. Po formální stránce je práce na velmi dobré úrovni.

Práci doporučuji k obhajobě, hodnocení spíše mírně nadprůměrné.

ThDr. Ladislav Beneš

Pardubice, 27.7.2009